

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 35. IZREDNA SEJA

(14. maj 2013)

MANDAT

VI

IZREDNA
SEJA

35

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorne besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 35. izredna seja (14. maj 2013)

Pripravil: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, mag. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2013

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 35. IZREDNE SEJE

1. točka dnevnega reda: POROČILO VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE O PROGRAMU STABILNOSTI – DOPOLNITEV 2013 IN NACIONALNEM REFORMNEM PROGRAMU 2013–2014, EPA 1173-VI

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	5
1. točka dnevnega reda: POROČILO VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE O PROGRAMU STABILNOSTI – DOPOLNITEV 2013 IN NACIONALNEM REFORMNEM PROGRAMU 2013—2014, EPA 1173-VI.....	5
MAG. ALENKA BRATUŠEK	5
MATEJA VRANIČAR.....	9

Državni zbor VI. mandat

35. izredna seja 14. maj 2013

Predsedujoči: Janko Veber.....**predsednik Državnega zbora**

Seja se je začela 14. maja 2013 ob 9. uri.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam 35. izredno sejo Državnega zbora, ki sem jo sklical na podlagi prvega odstavka 58. člena in drugega odstavka 60. člena Poslovnika Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanki in poslanci: gospa Eva Irgl, gospa Iva Dimic, gospod Jožef Horvat, gospod Roberto Battelli, gospod Jožef Kavtičnik, gospod Srečko Meh in mag. Andrej Šircelj. Na sejo sem vabil predstavnike Vlade. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 35. izredne seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli v petek, 10. maja 2013, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu z drugim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora. Predloga za širitev dnevnega reda seje nisem prejel, zato Državnemu zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem.

Prehajamo na odločanje o dnevnem redu. In preden preidimo na odločanje vas prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Glasujemo o določitvi dnevnega reda. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 61, proti nihče.

(Za je glasovalo 61.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red 35. izredne seje Državnega zbora določen.

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO POROČILA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE O PROGRAMU STABILNOSTI – DOPOLNITEV 2013 IN NACIONALNEM REFORMNEM PROGRAMU 2013–2014.**

Vlada je Program stabilnosti – dopolnitev 2013 in Nacionalni reformni program 2013–2014 Državnemu zboru poslala na podlagi 239. člena Poslovnika Državnega zbora. Na podlagi drugega odstavka 239. člena Poslovnika Državnega zbora sem vam navedena dokumenta 13. maja 2013 poslal v seznanitev.

Mag. Alenki Bratušek, predsednici Vlade, dajem besedo za obrazložitev navedenih dokumentov.

MAG. ALENKA BRATUŠEK: Spoštovane poslanke in poslanci, državljani in državljanke!

Ko je Slovenija minuli petek evropskim partnerjem poslala Nacionalni reformni program in poročilo Program stabilnosti, ni posredovala le dveh dokumentov, ampak tudi jasno sporočilo: vemo, kaj delamo in vemo, da bo težko. Pa še nekaj naj jasno povem. Evropska komisija ni dala še nobene ocene naših dveh dokumentov. In to, kar se pojavlja v medijih, so špekulacije. Komisar Rehn je včeraj pozno zvečer označil ukrepe kot spodbudne, korektne rešitve za več ključnih izzivov. Dodal pa je, da je prezgodaj reči, ali bodo načrtovani ukrepi dovolj. Sedaj so razmere še obvladljive, a Slovenija ne sme odlašati. Njegove besede so bile, da je potrebno zelo odločno ukrepanje. Vodja evrske skupine pa pravi, da mora Slovenija ukrepati naglo in odločno. Predvsem mora obnoviti zaupanje v bančni sektor in njegovo odpornost.

Makroekonomska ravnovesja v Sloveniji niso nastala v zadnjih 50 dneh, ko Vlado vodim sama. Poročilo, ki ga je objavila Evropska komisija 10. aprila letos, je nastalo na podlagi ukrepov in programa prejšnje vlade in očitno z njim niso bili zadovoljni, zato smo skupaj s Španijo pred vrati ukrepanja. Konec maja pa bomo lahko govorili o tem, ali so jih ukrepi te vlade prepričali. V petek, ko smo oddajali oba dokumenta, je bilo točno 50 dni naše vlade. In v teh 50 dneh je Vladi uspelo pripraviti dva zelo pomembna dokumenta. To je Program stabilnosti in Nacionalni reformni program. Izdati obveznice in menice in cena zadolževanja je bila res visoka, še vedno pa nižja kot zadnja oktobrska zadolžitev. Še enkrat, nižja kot zadnja oktobrska zadolžitev. Uspeli smo doseči dogovor s sindikati javnega sektorja, vzpostavili dialog s protestniki in začeli reševati podjetja. Za Cimos, s katerim sta se ukvarjali dve zadnji vladi, a pri iskanju rešitev nista bili uspešni, smo uspeli najti soglasje vseh deležnikov. To, kar prej ni uspelo v 550 dneh, smo uspeli narediti v prvih 50 dneh naše vlade. In to samo zato, ker se zavedamo, da je za

Slovenijo pomembno vsako delovno mesto. Za Peko, ki ga je praktično prejšnja vlada že prodala, saj so bili vsi postopki zaključeni, smo uspeli zaostri garancije kupca za delovna mesta, ki jih mora ohraniti. In to samo zato, ker se zavedamo, da je za Slovenijo pomembno vsako delovno mesto. Ključno pa je, da smo pogasili požar, ki je se je preko Cipra širil v našo državo. Pri tem je bilo obilo špekulacij, od medijskih do še vedno nejasne akcije ene od bonitetnih hiš na dan zaključevanja izdaje obveznic. A smo vseeno uspeli – uspeli brez groženj, brez žaljenja, brez obtoževanja, kdo vse bo kriv, če ne bo pokojnin, plač, nadomestil. Pokazali smo, da vemo, kaj delamo, ker vemo, da bo težko. Svetu lahko zagotovimo, da Slovenija v tveganih mednarodnih gospodarskih razmerah ne bo dodaten dejavnik tveganja. Nihče pa nam ne more zagotoviti, da ne bomo občutili posledic morebitnega nadaljnega zaostrovanja dolžniške krize ter padca gospodarske aktivnosti v državah območja evra in EU. Naj zato današnje predstavitev osnovnih potez obeh dokumentov, ki skupaj tvorita usklajeno in preiščeno osnovo prihodnjega delovanja Vlade, pričnem z nekaj, vse prej kot obetavnimi podatki. Napovedi Umarja slonijo na ukrepih pretekle vlade, zato verjamem, da bodo s koraki te vlade naslednje napovedi boljše, ampak v tem trenutku imamo napovedi takšne, kakršne imamo. In Umar napoveduje, da bo bruto domači proizvod v letu 2013 predvidoma nižji za 1,9 %. Takšna pričakovanja izhajajo iz predpostavk poslabšanje razmer v mednarodnem okolju, nadaljevanja oteženega dostopa do virov financiranja za državo in banke ter nadaljevanja fiskalne konsolidacije. V razmerah povečane negotovosti in previdnosti potrošnikov se bo realno znižala tudi potrošnja. Znižanje končne potrošnje gospodinjstev in države bo tako v letu 2013 predvidoma 3,7 %. Tudi v letu 2014 se bo domača potrošnja še znižala, na kar bodo vplivali nadaljnja omejenost finančnih virov, poslabšanje razmer na trgu dela in konsolidacija javnih financ. Ob šibki gospodarski aktivnosti in posledično restriktivni kadrovske in plačni politiki zato letos in prihodnje leto pričakujejo nadaljnje znižanje števila zaposlenih in rast brezposelnosti. Povprečno število registriranih brezposelnih bo tako po napovedih Umarja v letu 2013 predvidoma 123 tisoč 500, stopnja registrirane brezposelnosti pa 13,4 %. Stabilizacijo razmer na trgu dela pričakujejo šele leta 2015. V obdobju med leti 2013 in 2016 bo povprečna gospodarska rast znašala le 0,3 %. V kasnejših letih predvidevamo, da se bodo ob uspešni konsolidaciji in ohranjanju primanjkljaja v načrtanih okvirih ter stabilizaciji bančnega sistema relativno izboljšali tudi pogoji za financiranje države in posredno zasebnega sektorja. To bo pozitivno vplivalo na celotno gospodarsko aktivnost in potenciala za ponovno pospešitev gospodarske rasti, ki bo v letih 2017 in 2018 v povprečju predvidoma okoli 1,7 %.

Spoštovani! Že samo iz teh nekaj osnovnih podatkov in projekcije je jasno, da je naša stava na stabilno gospodarsko rast in trajno strukturno uravnoteženje javnih financ praktično edina možna stava. Ne eno ali drugo, temveč nujno oboje – čvrste finance in trdna rast. Ob soočanju s strukturnimi neravnovesji, kot sta prezadolženost podjetij in obremenjenost bančnih bilanc s slabimi posojili, ki negativno vplivajo na gospodarsko aktivnost, pa je enako nujno vsakič poudariti, da ima Slovenija zdrave makroekonomske temelje, da je sektor gospodinjstev med najmanj zadolženimi v EU, javni dolg pa pod povprečjem EU. Zato so naša neravnovesja še vedno obvladljiva in jih je moč odpraviti s pravo kombinacijo in časovnim zaporedjem ukrepanja. Ključni prioriteti Vlade sta oživitev gospodarstva in konsolidacija javnih financ. S tem izhodiščem in ciljem smo pripravili nabor ukrepov, ki jih mora Slovenija izvesti letos in prihodnje leto. Opredeljeni so v okviru treh stebrov ali sklopov, če želite: institucionalne spremembe procesov odločanja, ukrepi za oživitev gospodarske rasti na kratek rok in izboljšanja konkurenčnosti za dolgoročno vzdržno rast. Preden se lotim posameznih ukrepov po stebrih, mi dovolite, da se dotaknem dveh glavnih ciljev fiskalne politike, h katerima je Slovenija zavezana s sklepom Sveta EU iz decembra 2009. Znižanje presežnega primanjkljaja proti 3 % BDP in dolgoročna stabilizacija dolga države pod 55 % BDP. Strukturni primanjkljaj moramo zniževati letno povprečno za 0,75 % BDP. Sloveniji je uspeval povprečni letni strukturni napor 0,7 % BDP, zaradi bistveno spremenjenih makroekonomskih okoliščin glede na leto 2009 pa je prišlo do zamika pri zniževanju primanjkljaja pod 3 % BDP na leto. Za letošnje leto tako Vlada načrtuje primanjkljaj v višini 4,2 % bruto domačega proizvoda, ki pa bo zaradi enkratnih učinkov že izvedenih in predvidenih potrebnih dokapitalizacij v bančnem sektorju znašal 7,9 % bruto domačega proizvoda. Strukturno ravnovesje bo doseženo z letom 2017, kar bo dodatno podprto z vpisom fiskalnega pravila na ustavni ravni, ker verjamem in verjamemo, da bo v Državnem zboru zmagal razum in bomo uspeli najti pravi kompromis sprejemljiv za vse. Pričakujem, da se bo razprava o tem v Državnem zboru zaključila do konca maja. Fiskalno pravilo, zapisano v ustavo, bo v nadaljnjih 6 mesecih treba nadgraditi s sprejetjem izvedbenega zakona glede fiskalnega pravila in sprejeti prenovljen Zakon o javnih financah, v katerem bo treba dograditi postopek sprejemanja oziroma spreminjanja državnega proračuna. S tem bodo v celoti izpolnjene zahteve iz pravnih aktov, sprejetih na ravni EU, zaradi krepitve ekonomskega upravljanja. Vlada zelo resno razume zavezo, ki jo Slovenija sprejema z vključitvijo fiskalnega pravila v ustavo, zato ocenjuje, da gre pri določitvi časovnega okvira, v katerem je treba glede na trenutno stanje javnih financ doseči polno

skladnost s fiskalnim pravilom, upoštevati spremenjene makroekonomske okoliščine glede na razmere, v katerih je bila Slovenija v letu 2012, ko je bil pripravljen osnutek spremembe ustave. Na stanje presežnega primanjkljaja in dolga države neposredno vpliva ukrep, ki je ključen za spodbudo gospodarske rasti. Namreč, krepitev stabilnosti bank. Prenos slabe aktive iz bank na Družbo za upravljanje terjatev bank in zagotavljanje kapitalske ustreznosti na ravni primerljivi s povprečjem EU sta ključna ukrepa za izboljšanje pogojev financiranja gospodarstva. Potrebna sredstva za neposredno dokapitalizacijo bank so v letošnjem letu ocenjena na 900 milijonov evrov. Poleg že izvedenih dokapitalizacij v višini 420 milijonov evrov, skupaj ocenjene dokapitalizacije v letu 2013 predstavljajo enkratno povečanje primanjkljaja države za 3,7 % bruto domačega proizvoda, ki bi brez dokapitalizacij letos sicer ostal na ravni iz preteklega leta. Za odkup slabih terjatev je predvidena izdaja obveznic družbe s poroštvom države, pri čemer je celotni predvideni znesek poroštev opredeljen v višini do 4 milijarde evrov, s čimer se enkratno poveča dolg države za do 11,4 % BDP, ki pa se zmanjšuje v prihodnjih letih, skladno z dinamiko odprodaje oziroma likvidacije pridobljene aktive. Dolg bo tako dosegel vrh, vendar se bo nato ponovno zniževal s ciljem stabilizacije pod 55 % BDP. Odstotek slabih terjatev se bo s tem prenosom znižal iz 24,6 % na 8,8 % v treh naših največjih bankah, povprečno pa iz 16,9 % na 10,4 %. Vzporedno z ukrepi za krepitev stabilnosti bančnega sektorja se bo izvajalo razdolževanje in prestrukturiranje podjetij. Sistematičen pristop k razdolževanju podjetij bo temeljil na treh elementih. Prvič, na izboljšavah stečajnega okvira, zakonodajnega okvira za finančno prestrukturiranje podjetij ter z novim izvensodnim postopkom o razdolžitvi gospodarskih družb. Drugič, na selektivnih ukrepih prek Družbe za upravljanje in države v podporo posameznim podjetjem z uspešnim poslovnim modelom in ekonomsko upravičenostjo. Tretjič, na zagotavljanju svežega kapitala s strani zasebnega sektorja s postopki privatizacije in poleg navedenega bodo izvedeni ukrepi za izboljšanje upravljanja podjetij v državni lasti, še pred poletjem pa se bodo pričeli nekateri konkretni postopki privatizacij. Upravljanje celotnega premoženja je že urejeno na enem mestu, v tem trenutku je to Sod, po preoblikovanju pa bo Slovenski državni holding. Zakon je že bil dopolnjen tako, da je zagotovljena večja transparentnost in smotnost poslovanja, in sicer ima Računsko sodišče možnost nadzora nad poslovanjem Slovenskega državnega holdinga in njegovih odvisnih družb. Strategija upravljanja naložb države bo pripravljena do konca leta 2013 in bo jasno opredelila, kaj so naložbe strateške narave za našo državo in kaj naložbe, ki bodo namenjene privatizaciji. Ker pa je za pripravo dobre strategije upravljanja našega premoženja

potrebno več kot 50 dni, če želimo, da je pripravljena kvalitetno, smo se odločili, da gremo v prodajo posameznih naložb države. Pri prodaji premoženja države, bomo zasledovali dva cilja: iskanje strateških partnerjev in primerno kupnino. Nikakor nismo za razprodajo našega premoženja in se je tudi ne bomo šli, to je naša obljuba in tega se bomo držali. Slovenija pa mora pokazati, da je odprta za tuja vlaganja, zato smo se stvari lotili postopoma. Seznam podjetij, ki jih predlagamo za prodajo, je že bil objavljen, zato jih ne bom danes še enkrat naštevala. Naj pa ponovim, naša cilja pri prodaji oziroma privatizaciji sta iskanje strateških partnerjev in primerna kupnina in nikakor razprodaja državnega premoženja. Posebej pa bi želela omeniti še jamstveno shemo za mala in srednja podjetja, ki se bo izvajala preko SID banke. Predvidena kvota za novo jamstveno shemo bo med 500 milijoni do milijarde evrov. Z vidika dopolnjevanja ukrepov za izboljšanje dostopa do financiranja bo namen kreditov lahko splošen, vključno s financiranjem obratnega kapitala. Pomemben ukrep, ki bo lahko zelo hitro pomagal malim in srednjim podjetjem. O konsolidaciji javnih financ oziroma njihovemu trajnemu strukturnemu uravnoveženju ne moremo govoriti, če hkrati ne upoštevamo tako odhodkovne kot prihodkovne strani. Takšen je naš pogled in tako so sestavljeni ukrepi, ki nas bodo pripeljali do uravnoveženja naših javnih financ.

Tisti, ki govorijo in govorite, da se ukrepi nanašajo samo na odhodkovno stran, govorijo in govorite na pamet in dokumentov niti pogledali niso oziroma niste. Preden pa preidem na ukrepe, mislim, da je prav, da še enkrat spomnim na katastrofalen proračun, ki nam ga je zapustila prejšnja vlada – 1,8 milijarde proračunskega primanjkljaja, 150 milijonsko luknjo na pokojninah, neustavne ukrepe, regres za javne uslužbenke in pokojnine, luknja na obrestih, luknja na plačilih v evropski proračun. Načrtovani prihodki odstopajo za več kot 400 milijonov evrov. Zelo zelo slaba zapuščina, 1,8 milijarde ali 5 % BDP primanjkljaja. Tistim, ki so bili pripravljalci tega proračuna, predlagam, da si pogledajo realizacijo proračuna v prvih petih mesecih, to je njihovo ogledalo, in priznajo veliko zmoto, ki so jo naredili in kritike najprej namenijo sami sebi. Na strani odhodkov se bodo nadaljevali ukrepi omejevanja mase plač v javnem sektorju, izdatkov za pokojnine in socialne transferje. Skozi celotno programsko obdobje bo vlada izvajala politiko zmanjševanja števila zaposlenih za odstotek na leto, ter druge trajne organizacijske in programske spremembe s pozitivnimi učinki na javnofinančne odhodke.

Dejstvo je, da je Zakon za uravnoveženje javnih financ, ki je veljal že lansko leto, prinesel prihranke tudi v letu 2013 in 2014, in to v višini približno 320 milijonov evrov. Uspeli smo se dogovoriti za dodatno znižanje mase za plače. Na žalost prejšnja vlada na tem področju do konca marca ni naredila nič, zato smo izgubili

pet mesecev. Vsi ukrepi na področju plač bodo stopili v veljavo s 1. junijem. Še vedno zelo strogo omejujemo zaposlovanje v javnem sektorju, Vlada bo v najkrajšem možnem času pripravila politiko zaposlovanja v državni in javni upravi, na nekaterih segmentih pa bo službe prav gotovo treba okrepiti, na primer inšpekcije. Omejitve ostajajo tudi na področju pokojnin in socialnih transferjev, kjer ni predvidenega usklajevanja. Prav tako bomo še dodatno omejevali porabo pri izdatkih za blago in storitve. Ukrepi na odhodkovni strani proračuna vsekakor so in tisti, ki pravijo, da temu ni tako, naj si nekoliko bolj natančno pogledajo oba dokumenta in hitro jim bo jasno, da so v tem trenutku ukrepi na prihodkovni in odhodkovni strani proračuna uravnoteženi. Na prihodkovni strani bo Vlada primarno pozornost namenila ukrepom za povečanje učinkovitosti pobiranja javnih dajatev in zmanjševanja obsega sive ekonomije. V zvezi z novimi davčnimi obremenitvami bodo uveljavljeni ukrepi, ki bodo imeli čim manjši negativni učinek na gospodarsko rast. Med njim je z vidika javnofinančnih učinkov najpomembnejša sprememba stopnje DDV, ki jo načrtujemo s 1. julijem 2013. Poleg tega so predvidene spremembe sistema davka na nepremičnine s 1. januarjem 2014, zaustavilo se bo tudi zniževanje stopnje davka od dohodkov pravnih oseb na ravni 17 %, kar bo uveljavljeno z začetkom leta 2014. Če se še malo ustavim pri dvigu DDV. Jasno nam je, da dvig davkov nikakor ne more pozitivno vplivati na gospodarsko rast, ampak tudi preradikalno zniževanje odhodkov ne more pozitivno vplivati na gospodarsko rast in negativna gospodarska rast v letošnjem letu pokaže točno to. Izvozniki, ki so gonilna sila našega gospodarstva, ne bodo čutili dviga DDV in to zaradi sistema poračunavanja. To je glavni razlog za našo odločitev. Poleg tega, spoštovani kolegi, vas želim spomniti, da je to ukrep, ki ste ga uzakonili že vi in bi stopil v veljavo z naslednjim letom, to je dejstvo. Ker pa je bilo v zadnjih dneh veliko govora o davkih, mi dovolite, da vam na kratko povem primerjavo Slovenije s povprečjem Evropske unije in s posameznimi državami. Pravzaprav v redkokaterem segmentu odstopamo od EU povprečja, če pogledamo davčne obremenitve. Obdavčitev dela; povprečje Evropske unije je 35,8 %, Slovenija je s 35,2 % pod evropskim povprečjem, in sicer smo na 98,2 % evropskega povprečja. Avstrija, ki jo radi jemljemo za vzor, ima delo obdavčeno s 40,8 %. Davek na dobiček; povprečje EU je 23,5 %, Slovenija je s 17 % daleč od evropskega povprečja, in sicer na 72,3 % EU povprečja. Avstrija, s katero se radi primerjamo, ima to stopnjo 25 %. Davek na dodano vrednost; povprečje EU je 21,3 % in tudi z dvigom stopenj DDV bomo ostali zelo blizu povprečja Evropske unije. Tudi skupni delež davkov v BDP pokaže, da Slovenija nikakor ne odstopa od evropskega povprečja, kot se želi večkrat pokazati. Evropsko povprečje pri skupnem deležu davkov v bruto

domačem proizvodu je 38,8 %, Slovenija je s 37,2 % pod evropskim povprečjem, Avstrija pa z 42 % nad povprečjem Evropske unije. Skratka, naše davčne stopnje in skupni delež davkov v BDP so pod evropskim povprečjem. Prav tako primerjava prihodkov, odhodkov, primanjkljaja in dolga pokaže, da tudi v tem delu Slovenija praktično nikjer ne odstopa od evropskega povprečja. Ne vem, zakaj nas želijo nekateri vedno primerjati z baltskimi državami, kjer je nizek tako delež davkov kot nivo socialne države. Naš cilj bi morala biti primerjava z boljšimi od nas, s skandinavskimi državami na primer. Delež davkov v BDP na Danskem je 47,7 % in na Švedskem 44,3 %. Na drugi strani nivo javnofinančnih odhodkov močno presega Slovenijo in na Švedskem znaša 52 % BDP, na Danskem pa kar 59,6 %. Pa ste kdaj slišali, da bodo te države bankrotirale? Ne. Njihove javne finance so v dobri kondiciji, primanjkljaja praktični nimajo. Dolg na Švedskem znaša 38,2 % in na Danskem 45,8 % BDP.

Veliko smo v zadnjih tednih preračunavali in primerjali učinke posameznih ukrepov. Veliko izračunov je bilo narejenih. Veliko kritik smo bili deležni, da vsak dan razmišljamo drugače. Pa ni bilo tako. Na mizi je bilo več rešitev in na koncu smo izbrali tisto, ki je po naši oceni, najmanj slaba. Zavedam se, da vsak dvig davkov na eni strani ali zniževanje plač na drugi strani prizadane ljudi. Na žalost smo v času, ko ne moremo izbirati med dobrimi rešitvami. Vse so slabše. A temeljna razlika je med tistimi ukrepi, ki kljub bolečim trenutnim učinkom obetajo ozdravitev, in med tistimi, ki z odlašanjem prave terapije le še slabšajo stanje. Najboljša med slabimi je zato tista rešitev, ki stanje dolgoročno izboljša. Tej se pri nas ne reče nič drugače kot v Nemčiji, Franciji, na Danskem ali Veliki Britaniji – gospodarsko okrevanje.

Spoštovani! Ni čas retoričnih figur, še manj praznih obljub. Odgovornost Vlade in celega političnega razreda v teh težkih razmerah vidim v nekaj enostavnih zavezah. Prvič, da s svojim zgledom, lastnim delom in prizadevanji pokažemo, kako resne so razmere. Drugič, da s prepoznavanjem najboljših rešitev, ne glede na to, kdo jih predlaga, pokažemo, da nam gre za skupno dobro in javni interes. In tretjič, da se lotimo le ukrepov in dejanj, ki imajo realno možnost uspeha. Resne in realne rešitve – to je naš izhod iz krize. To sem pripravljena zagovarjati tudi pred ljudmi. To, kar delamo, ne delamo zaradi Evrope ali njenih zahtev, ampak zaradi nas samih. Zato bo včasih treba na glas reči, da je kakšen predlog nerealen, da je katera rešitev neresna ali celo, da kdo od odgovornih ni dejavnik rešitve, ampak del problema. Iz krize pač ne bo prišli, če bomo hkrati privoščljivo sprožali vedno nove male in pritlehne krize. Svojo vlogo in odgovornost vodenja vidim v tem, da ob vseh dnevnih izzivih in udarcih ne izgubimo izpred oči dolgoročnega obzorja slovenske družbe; družbe konsenza, blaginje,

zdravega okolja in zdravih medčloveških odnosov. Katera od letnic, ki jih danes omenjamo kot projekcije, ko se bo trend obrnil na bolje, se morda zdi daleč in komaj dosegljiva. A v resnici se prav skozi te prihodnje letnice najbolj pokaže, da Slovenija 2020 ni nobena utopična projekcija, ampak zelo oprijemljiva prihodnost, do katere vodijo konkretni koraki. Vsak dan storimo kakšnega. In le od naše skupne kolektivne preudarnosti, previdnosti in, ja, tudi pridnosti je odvisno, v kakšni prihodnosti bomo živeli. Hvala za vašo pozornost, pomoč in zaupanje.

/ aplavz/

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi mag. Alenki Bratušek, predsednici Vlade. Glede na to, da imamo nekaj časa še na razpolago, pa mislim, da bi želela besedo še državna sekretarka Ministrstva za finance.

Besedo dajem mag. Mateji Vraničar, državni sekretarki na Ministrstvu za finance. Izvolite.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Gospod predsednik, gospe in gospodje poslanci!

Program stabilnosti in nacionalni reformni program sta ključna dokumenta, ki jih moramo države članice Evropske unije predložiti Evropski komisiji v zvezi z izvajanjem ukrepov ekonomskega upravljanja, kot so določeni s tako imenovanim evropskim semestrom. Dovolite mi, da še enkrat opozorim na ključne ukrepe in izhodišča, ki jih pripravljata oziroma na katerih sta zgrajena oba dokumenta in bosta narekovala tako delo Vlade kot tudi v veliki meri delo parlamenta v naslednjih mesecih. Program stabilnosti izkazuje program ukrepov, ki jih mora Slovenija izvesti z namenom, da izpolni zaveze, ki jih je dala v zvezi s sprejemom priporočila za odpravo čezmernega javnofinančnega primanjkljaja. To priporočilo je bilo sprejeto novembra 2009. Upošteva priporočilo in izhodišča priporočil sveta o širših smernicah ekonomskih politik držav članic Evropske unije iz leta 2010 se program stabilnosti usmerja predvsem v politiko javnofinančne konsolidacije in zagotavljanje dolgoročne vzdržnosti javnih financ. Tako program stabilnosti vključuje ukrepe za znižanje primanjkljaja pod 3 % BDP do leta 2014, čemur bo sledilo nadaljnje zniževanje primanjkljaja, dokler ne bo doseženo trajno strukturno uravnoteženje javnih financ, skladno s preventivnim delom Pakta za stabilnost in rast ter Mednarodno pogodbo o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji. Vlada ocenjuje, da je ta cilj mogoče doseči do leta 2017. Drugi cilj fiskalne politike v programskem obdobju pa je stabilizacija dolga države pod 55 % bruto družbenega proizvoda. Po drugi strani je bil nacionalni reformni program sprva zastavljen kot srednjeročni načrt Vlade o prioritarnih ukrepih in projektih usmerjenih v izpolnjevanje ciljev strategije Evropa 2020, kasneje pa se je razvil v

osrednji del evropskega semestra in je skupaj s programom stabilnosti podlaga za pripravo specifičnih priporočil državam članicam, ki jih ob koncu semestra pripravi Evropska komisija in potrdi Evropski svet.

Letošnja dopolnitev programa stabilnosti in Nacionalni reformni program za leti 2013 in 2014 sta še posebej pomembna, saj odgovarjata tudi na ugotovitve poglobljene analize, ki jo je Evropska komisija objavila sredi aprila letos in ki za Slovenijo ugotavlja obstoj makroekonomskih neravnovesij. Izhodišča obeh dokumentov je predstavila že predsednica, zato jih ne bom ponavljala in se bom osredotočila na ukrepe. Vseeno pa je treba ponoviti, da mora Slovenija za vzpostavitev ponovne gospodarske rasti odpraviti pomanjkljivosti in neravnovesja, ki pa so obvladljiva in jih je moč odpraviti s pravo kombinacijo in časovnim zaporedjem ukrepanja. Z odpravo neravnovesij bodo omogočeni pogoji za ponovno doseganje gospodarske rasti in ustvarjanje delovnih mest. Nekatere reforme, kot na primer pokojninska in reforma trga dela so bile že narejene, druge so v teku oziroma pripravi, v tretjo skupino pa sodijo tisti ukrepi, ki jih je treba še izvesti. V nacionalnem reformnem programu so predstavljeni trije stebri aktivnosti, ki so potrebne za stabilizacijo in dolgoročno vzdržno rast Slovenije. Gre za spremembe v procesu odločanja, predvsem kar se tiče referendumske zakonodaje in korporativnega upravljanja, za kratkoročne ukrepe za zagon gospodarstva, kamor uvrščamo ukrepe za sanacijo bank, razdolžitve podjetij, izboljšanje korporativnega upravljanja državnega premoženja ter ukrepe za privatizacijo. V ta sklop sodijo tudi ukrepi za uravnoteženje javnih financ, o katerih bom govorila več v nadaljevanju. Tretji sklop ukrepov pa predstavljajo ukrepi za izboljšanje konkurenčnosti in dolgoročno vzdržno rast. Najbolj nujni ukrepi, ki se jih je treba lotiti oziroma jih nadaljevati takoj, so kratkoročni ukrepi za zagon gospodarstva. Pri tem so na eni strani ključne aktivnosti za očiščenje bančnih bilanc, za zmanjšanje zadolženosti podjetij, privatizacijo in izboljšanje upravljanja podjetij. Na drugi strani pa so ključni ukrepi za fiskalno konsolidacijo, to je za nadaljnje zmanjševanje strukturnega primanjkljaja in stabilizacijo dolga države na ravni pod 55 % BDP. Če se najprej osredotočim na ukrepe za sanacijo bank. Na tem področju tako imenovana slaba banka predstavlja institucionalni okvir, ki omogoča tudi razdolževanje podjetij. Na tem področju Vlada gradi na tem, kar je bilo že pripravljeno in prvi najpomembnejši ukrepi na tem področju so usmerjeni v to, da bi lahko še pred poletjem prišlo do prvega prenosa terjatev na Družbo za upravljanje terjatev bank. Vlada sicer ocenjuje, da bodo tudi v samem zakonu potrebni določeni popravki, vendar te načrtujemo v drugi polovici letošnjega leta. Na področju razdolževanja podjetij sta ključna dva zakonodajna projekta. O enem predlogu zakona, noveli zakona o

finančnem prestrukturiranju in postopkih zaradi insolventnosti ste v Državnem zboru že začeli razpravo. Drugega, Zakon o sistemski razdolžitvi podjetij, Vlada pripravlja. Poleg teh zakonskih sprememb so v teku tudi konkretni primeri razreševanja prezadolženosti podjetij, nekaj jih je omenila že predsednica. Kot že rečeno, so ukrepi javnofinančne konsolidacije podrobneje predstavljeni v programu stabilnosti. Za stabilizacijo javnih financ Slovenija potrebuje takojšnje trajne, poudarjam trajne, ukrepe v višini približno 1 milijarde evrov. Namera Vlade je, da ukrepanje za stabilizacijo javnih financ usmeri v največji možni meri na izdatkovno stran javnih blagajn, približno tretjino finančnih učinkov pa bi bilo treba zagotoviti z ukrepi na prihodkovni strani javnih blagajn. Pri izbiri nabora možnih ukrepov so Vlado vodila naslednja izhodišča: ukrepi morajo biti v največji možni meri trajne narave, biti morajo takšni, da pošteno porazdelijo breme konsolidacije, morajo imeti čim manjši negativni vpliv na gospodarsko rast in pa biti morajo takšni, da jih je mogoče uveljaviti čim prej in s čim manj dodatnimi administrativnimi bremenmi. Da bi lahko dosegli načrtovane učinke, morajo biti ukrepi sprejeti do poletja, torej najpozneje do 15. julija letos, ne glede na to, kdaj bodo dejansko začeli učinkovati. Posamezni ukrepi, predvsem na izdatkovni strani, pa morajo biti sprejeti že prej, po možnosti še v tem mesecu. Ukrepi na izdatkovni strani javnih blagajn se nanašajo predvsem na racionalizacijo v javnem sektorju, omejevanje sredstev za plače, omejitve glede višine sredstev, ki se zagotavljajo za pokojnine in socialne transferje ter podobno. Na prihodkovni strani pa sta ključna ukrepa predlog prenove sistema obdavčitve nepremičnin in predlog za zvišanje splošne stopnje davka na dodano vrednost za 2 % točki oziroma znižane stopnje za 1 % točko. Na prihodkovni strani bodo pripravljeni še ukrepi za okrepitev prihodkov zdravstvene blagajne in drugi ukrepi z nekoliko manjšim dopolnilnim fiskalnim učinkom. Ti ukrepi, ki so prestavljeni tudi v programu stabilnosti, so za konsolidacijo javnih financ pripravljeni v skupni višini, kakršno po oceni Vlade Slovenije potrebuje, torej v višini 1 milijardi evrov. Vendar pa Vlada ocenjuje, da struktura ukrepov še ni najprimernejša. Še vedno je veliko ukrepov predvsem na strani javnofinančnih izdatkov začasne narave, le dobra polovica je trajnih. Poleg tega je na strani izdatkov narejenega še premalo navora in načrtujemo nadaljnega. Upošteva te ugotovitve, bo Vlada v naslednjih mesecih nadaljevala s pogovori, ki bi omogočili uveljavitev dodatnih trajnih ukrepov na izdatkovni strani javnih blagajn. Če dogovor glede teh ukrepov ne bi bil dosežen do konca leta, pa bo treba v letu 2014 poleg že vseh navedenih davčnih ukrepov poseči po še dodatnem ukrepu, to je progresivnem kriznem davku na dohodke fizičnih oseb. Predlagani ukrepi bodo podprti še z ukrepi za institucionalno krepitev javnih financ, kamor

sodijo prizadevanja za uveljavitev fiskalnega pravila v slovenskem pravnem redu, prenova Zakona o javnih financah in z njim povezanega Zakona o računovodstvu ter institucionalna prenova DURS in CURS oziroma njuna združitve v enotno finančno upravo Slovenije, kar naj bi povečalo učinkovitost pri pobiranju javnih dajatev in okrepilo boj proti davčnim goljufijam in utajam, čemur Vlada prav tako namerava posvetiti posebno pozornost.

Spoštovani! V tej predstavitvi se osredotočamo na ključne ukrepe, ki jih mora Slovenija sprejeti do sredine julija 2013 oziroma do konca letošnjega leta. Ne smemo pa pozabiti, da nacionalni reformni program naslavlja še dve temi. Predstavlja poročilo o doseganju specifičnih priporočil Evropske komisije iz leta 2012, sedem je takšnih priporočil in poročamo o napredku glede vsakega od njih. Hkrati program predstavlja poročilo in nadaljnjo zavezo k ukrepanju za dolgoročnih ciljev strategije Evropa 2020. Poročilo o ukrepih in napovedi nadaljnjih ukrepov glede strategije 2020 sta vključene v šesto poglavje Nacionalnega reformnega programa. Gre za ukrepanje na področju vlaganja v raziskave in razvoj, na področju izobraževanja, na področju podnebne in energetske politike ter na področju trga dela in socialne varnosti. Pri teh ciljih in napovedanih ukrepih je treba poudariti, da je največji razkorak med cilji in dejanskim stanjem na področju socialne varnosti in socialnega vključevanja, kjer se posledice krize najbolj očitno kažejo. Temu vprašanju bo treba nameniti posebno pozornost na podlagi že sprejetega Nacionalnega programa socialnega varstva do leta 2020.

Spoštovani! S programom stabilnosti in nacionalnim reformnim programom smo si Vlada in ministrstvo naložili veliko težkih in obsežnih nalog, ki jih bo treba opraviti v relativno kratkem času. Za izvedbene naloge prevzemamo Vlada in ministrstvo polno odgovornost, pri zakonodajnih projektih pa si to odgovornost delimo z vami, s parlamentom. In upam in želim, da bomo uspeli o posameznih zakonodajnih projektih, ki sem jih v tej predstavitvi napovedala oziroma jih lahko razberete iz pisnega gradiva, kljub časovni stiski znali opraviti kvalitetno in konstruktivno razpravo in sprejeti prave odločitve. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi mag. Mateji Vraničar za dopolnitev Poročila Vlade o Programu stabilnosti in Nacionalnem reformnem programu.

S tem je podano poročilo, ki ga je pripravila Vlada za Državni zbor in na podlagi ugotovitve, da ni zainteresiranih za dopolnitev tega poročila, zaključujem tudi 35. izredno sejo Državnega zbora. Prosim pa vas, da s seboj vzamete vsa gradiva, saj se bo ob 11. uri v tej dvorani pričela javna predstavitev mnenj. Hvala za udeležbo in nasvidenje na naslednji seji.

Seja je bila zaključena 14. maja 2013 ob 9.47.

INDEKS GOVORNIKOV

B

BRATUŠEK, MAG. ALENKA.....5

V

VRANIČAR, MATEJA9